

All About Young Children

Information for Families on Children's Early Development

COV NTSIAB LUS HAIS TXOG COV MENYUAM COV HNUB NYOOG

36 lub hlis *txog rau* 48 lub hlis

PAUB TXOG LEJ

Cov menyuam kawm txog cov lej li cas?

Kev Saib Xyuas Hlo Txog Txoj Kev Xam Lej

Cov menyuam yau mus tshawb kev thiab pib los xyaum cov txuj uas yuav tsum muaj rau txoj kev ua lej ntev ua ntej lawv nkag mus kawm qib ntawv rau cov menyuam yau (elemetary). Thaum thawj cov xyoo ntawm lub neej, cov menyuam kawm suav lej, ras paub txog cov cim thiab tej qauv teeb khoom, muab hom loj me thiab ntau tsawg sib piv, thiab ras paub tej yam uas zoo sib xws thiab tej yam nyias txawv nyias. Cov menyuam tsim cov txuj no los ntawm lawv txoj kev lawv tus kheej tshawb kev thiab ua si nrog tej khoom siv thiab los ntawm tej kev sib txuas lus thiab ua si nrog rau cov neeg laus. Cov kev sib txuas lus thiab ua si txhua hnuv xws li kev suav ntiv tes thiab ntiv taw nrog rau cov neeg laus, muab ob daim txiv tsawb, thiab muab cov thoom thaub xiav thiab dawb sib txheeb nyias nyob nyias pawg pab ua rau cov menyuam txoj kev ua lej loj hlob tuaj. Cov menyuam pib txuas lus txog qhov ntau qhov tsawg los ntawm cov khoom uas yog siv cov lus hais xws li “ntau dua” thiab “loj dua.”

Thaum uas lawv loj laus tuaj lawv kawm los mus suav ob peb tug lej. Thiab lawv tsim lawv txoj kev to taub ntawm tias muaj ntau muaj tsawg los ntawm tej kev ua si xws li muab cov tais thiab khob tso rau saum rooj. Lawv cia li ras hais tias cov neeg laus siv kev suav lej nyob rau hauv lub neej txhua hnuv thiab kawm txog hais tias kev siv cov lej yog siv li cas thaum uas lawv qog cov neeg laus. Thoob cov sijhawm thaum ntxov hauv lub neej, feem coob cov menyuam yeej nyiam txog cov lej. Cov kev ua si lom zem uas muaj kev siv lej yuav muab zog rau cov menyuam txoj kev ib txwm muaj siab nyiam thiab txhawb siab rau lawv los kawm ntxiv txog cov niam tswv yim ua lej.

Paub Txog Lej

Cov Lus Qhib

Cov menyuam preschool kawm dabtsi txog lej?

Cov menyuam yaus pib xyaum tej yam kev txawj uas lawv yuav tsum paub los laij lej thiab tej yam txog lej ntxov heev ua ntej lawv pib kawm ntawv. Feem ntau cov kev txawj ntawm no los ntawm tej yam lawv tau ua thiab los ntawm txoj kev lawv tau kawm thaum lawv nrog cov neeg laus.

- Cov menyuam me pib kawm suav lej nrog tej yam lawv ua txhua hnuv xws li tso phaj rau saum rooj, suav lawv cov ntiv tes los qhia koj tias lawv muaj hnuv nyoog li cas, suav cov avpaum kom txhua tus menyuam thiaj li tau ib lub.
- Feem ntau cov menyuam yaus pib kawm los hais 1-2-3-4-5 (qee zaus lawv yuav muab cov lej hloov mus mus los los) ua ntej lawv paub tias tus lej txhais tau li cas. Piv txwv tias, tej zaum lawv muaj peb lub txiv pos thiab suav cov txiv pos 1-2-3-4-5, vim tias lawv tsis paub tias lawv yuav tsum tau suav ib lub txiv pos ib zaug xwb. Thaum tus menyuam pib nkag siab lub tswv yim no, tej zaum koj yuav pom nws muab tagnrho nws cov tsiaj los ua ib kab thiab muab ib daim nplooj rau lawv noj. Ntev mus, lawv yuav kawm tias thaum koj suav khoom txhua qhov khoom yuav tau ib tug lej xwb.
- Cov menyuam yaus pib to taub cov tswv yim txog ntau thiab tsawg thiab yuav paub tias lwm tus neeg tau qhob noom cookie ntau tshaj lawv tau, tiamsis lawv tsis to taub tias seb muaj ntau npaum li cas. Yog tias lawv laib ib daim qhob noom cookie thiab lawv tus phooj ywg muaj ib daim qhob noom cookie uas tau muab dam ua ob qho, tej zaum lawv yuav xav tias lawv tus phooj ywg muaj cov qhob noom cookie ntau tshaj lawv. Lawv cov tswv yim hais txog ntau thiab tsawg yuav pab lawv kawm los piv ntau yam dua ob qho khoom xwb. Thaum lawv paub ntau zog, lawv yuav tso tau peb tug pas ua ib kab nrog tus luv tshaj ua ntej mus rau tus ntev lossis peb lub npas nrog lub me tshaj ua ntej mus rau lub loj tshaj.
- Thaum cov menyuam yaus muaj plaub xyoos tej zaum lawv yuav suav tau mus txog 10, tiamsis tej zaum lawv yuav yuam kev hla tej tug lej. (piv txwv tias, 1-2-3-5-7-8-10).
- Tej zaum lawv yuav paub ib tug lej thaum lawv pom tus lej. Piv txwv tias, tej zaum lawv yuav tau tes rau ib daim paib ntawm kev thiab hais tias, "Tus ntawd yog tus lej 4—ib yam li kuv muaj plaub xyoos thiab."
- Lawv kuj saib tau ob peb qho khoom ua ke thiab paub tias nws muaj ntau npaum li cas yam tsis thas suav. "Nws muaj peb lub tsheb tiamsis kuv kuv laib ib lub xwb!"
- Thaum lawv muaj plaub xyoos, feem ntau cov menyuam yaus suav tau mus txog li tsib qho khoom, tau tes rau txhua qhov khoom thaum nws hais tus lej.
- Feem ntau cov menyuam uas muaj plaub xyoos yeej paub tias qhov twg ntau dua thaum lawv saib cov khoom. Yog tias nws tus phooj ywg muaj rau lub blocks thiab nws muaj ob lub xwb, nws qhia tau rau koj paub tias nws tus phooj ywg muaj ntau tshaj nws muaj.
- Lawv yeej khwv yees tau yog tias nws muaj ib pawg roj hmab nyob saum nws lub txaj thiab leej twg muab ib tug lawm, lawv paub tias cov roj hmab tsawg zog. Ib yam li, yog tias nws muab ob pawg khoom tso ua ke (nws cov qhob noom crackers thiab nws tus phooj ywg cov qhob noom crackers tso ua ke), lawv paub tias tamsim no lawv muaj ntau zog lawm.
- Thaum cov menyuam muaj plaub xyoos lawv ntxiv tau thiab rho tau lej yooj yim. Yog tias lawv muaj plaub nplais txiv avpaum thiab lawv noj ib plais lawm, lawv qhia tau rau koj tias lawv muaj peb plais lawm xwb—yam tsis thas suav li. Yog tias lawv muaj ib lub tsheb ciav hlau uas muaj

plaub lub tsheb ciav hlau sib txhuas thiab lawv ntxiv ib lub, lawv qhia tau rau koj tias tamsim no lawv muaj tsib lub lawm.

Cov lus los pab cov tsev neeg kom lawv pab tau lawv cov menyuam los nkag siab txog lej:

Ntau yam uas koj tsev neeg ua txhua hnuv yeej pab koj tus menyuam los tsim lawv txoj kev laij ub laij no thiab los paub txog lej. Nws muaj ntau lub sijhawm hauv peb lub neeg uas cov neeg laus suav ub suav no thiab cov menyuam yaus los sim suav lej thaum lawv ua si. Ntawm no yog ob peb lub tswv yim rau koj lub tsev neeg los sim:

- Suav kom nrov, li ntawd koj tus menyuam thiaj li hnov tias thaum koj suav lej no nws mus li cas thiab lawv thiaj li paub tias koj suav ub suav no heev npaum li cas txhua hnuv.

Thaum cov menyuam kawm ntawm koj txog hais tias cov lej yuav muab siv muaj nuj nqis li cas txhua hnuv hauv lub neej, lawv txoj kev nyiam lej nthuav tuaj.

- Suav thaum koj nwj koj tus menyuam, suav cov ntoo uas nyob sab nraum koj lub tsev, lossis suav seb tus aub tom puas tsawg lwm.
- Tau tes rau cov khoom thaum koj suav li ntawd nws thiaj li paub tias tus lej ntawd yog puas tsawg qhov khoom Tau tes rau cov khoom thaum koj suav li ntawd nws thiaj li paub tias tus lej ntawd yog puas tsawg qhov khoom.
- Nug kom koj tus menyuam twv lossis khwv yees tias cov khoom muaj puas tsawg ces neg suav ua ke. Koj xav tias nws yuav muaj puas tsawg lub npav dhau mus ua ntej wb lub npav tuaj txog?
- Cov menyuam yaus yuav yuam kev ntau heev thaum lawv kawm txog lej. Tsis txhob hais tias lawv "yuam kev," koj hais tau zoo zoo tias los wb rov qab suav, ua ke. Lossis koj hais tau tias, "Koj suav 5 tug os tiamsis kuv tsuas pom 4 tug xwb."

Cov menyuam yeej ib txwm nyiaj qob koj es lawv thiaj li kawm tau txog tej yam li cov lej. Ntej mus, lawv yuav hais txog tej yam ib yam li koj ua thiab "rov txhim kho qhov lawv ua yuam kev" kom zoo xws li koj.

- Nws muaj ntau lub sijhawm zoo los suav ub suav no thaum koj mus yuav khoom, ua mov noj thiab noj mov:
 - "Koj xav tias wb yuav 4 lub pob kws lossis 5 lub? Koj puas kam suav rau kuv thaum kuv muab cia hauv lub hnab?"
 - "Yog tias wb yuav ob lub txiv tsawb thiab koj noj ib lub hauv tsheb lawm, muaj puas tsawg lub seem?"
 - "Kuv xav tias ntshe kuv yuav hnab tortilla loj zog, vim tias koj cov muam npaws lawv yuav tuaj nrog peb noj hmo. Koj ncav muaj puas tau hnab loj rau kuv?"
 - "Wb muaj peb hnab zaub mov. Koj xav tias puas haum hauv peb lub tsheb?"
 - "Koj xav nqa puas tsawg lub hnab mus hauv tsev thiab koj xav tias kuv yuav tau nqa puas tsawg lub hnab?"
 - "Koj puas kam muaj cov txiv tsawb tso rau saum lub phaj no thiab cov txiv moj mab tso rau hauv lub tais ntawm no?"
 - "Wb yuav tsum muaj peb lub qhob cij. Koj puas kam muab tawm hauv lub hnab?"
- Thaum neb tham txog lej li no nws yuav tsum lom zem. Yog tias koj tus menyuam pib nyuaj siab lossis tias xav ua si lawm, koj to tau thiab rov sim dua lwm zaus lossis sim ua si nrog lwm txoj kev sib twv.